Cartea de poezie a unui intelectual care trăiește o viață în miezul prozei gazetărești

Victor Bârlădeanu • Orologiu scufundat

VICTOR BÂRLĂDEANU

EVENIMENTUL

OROLOGIU SCUFUNDAT

Victor Bârlădeanu

Orologiu scufundat

Lui Paulan Nicolae,
cu „remember" și dezinvoltă
N. Bârlădeanu
Eb XII 1998

Grafica
Ion Truică

© Editura Evenimentul
Centrul mass media Evenimentul
București, str. Logofăt Luca Stroici, nr. 13, sect.2
Președinte Paul Tutungiu

Victor Bârlădeanu

Orologiu scufundat

Editura Evenimentul
1994

Cântece şi ţipete

Dans

Dansul pe coardă
nu e un joc:
poate să ardă
ca orice foc.

Dansul pe sîrmă
nu este dans:
cazi fără cîrmă
şi fără balans.

Nopţi

Sînt nopţi în care beznele urzesc
doar plăsmuiri de umbre fără seamăn
în care întunericul e geamăn
cu prăbuşirea-a tot ce-i omenesc.

Şi-s nopţi în care stelele mi-aprind
în creier mii şi mii de policandre
cu-efervescenţe cosmice şi tandre
de vis a veşnicie nălucind.

Unde?

E-un strigăt în fiece rană,
un zîmbet în fiece zbor,
o aspră durere umană
în fiece vis călător,

un strop de rîzîndă fervoare
în fiece zumzet de stup.
Dar eu, eu unde sînt oare
cu suflet, cu sînge, cu trup?

Îngheţ

Mi-e inima o zdreanţă sîngerîndă
şi ochii candelabre îngheţate,
iar creierul de mult vrea să mă vîndă
pe mobilă şi haine şi bucate.

Mi-e aripa cusută trist cu sîrmă
şi visul lustruit cu gaz şi ceară –
şi zi de zi mai pierd cîte o cîrmă
şi cîte-un somn în fiecare seară.

Zori

Adînc fluturară
durerile-n zori
şi-o pasăre rară
pieri printre nori,

iar nopţile albe
rămase-n odăi
zac triste şi calpe
ca stinse văpăi.

Şoapte

Nici o floare
nu răsare
într-o vază.
Nici o spaimă
nu se-ngaimă
dintr-o piază.
Nici o moarte
nu împarte
duh de viaţă.

Simple şoapte
fac din noapte
dimineaţă.

Răsărit

E răsăritul o lehuză
care-a plodit cu sînge mult,
ceva ce nu mă mai amuză –
am devenit şi eu adult.

E răsăritul o şicană
a nopţii fără de sfîrşit,
e-ndurerare şi prihană
acest bezmetic răsărit.

A şaptea zi

Duminica e zi firească
de trudă grea,
cînd în zadar aştepţi să crească
din călimară-o peruzea.

Duminica e zi normală
de chin lucid,
cînd mîzgăleşti ursuz o coală
cu bîiguieli de fum şi vid.

Lespezi

Melancoliile abrupte
ca lespezi negre pe trecut
din care prind să se înfrupte
toţi anii vieţii pe-ntrecut.

Şi lespedea, ca orice piatră,
se roade trist şi necurmat,
doar cîinii anilor mai latră
la luna dorului curat.

La un vestigiu

Un iz de vîsc şi crinolină
în bezna vechilor ruini
şi nici o rază de lumină
de care gîndul să-ţi anini.

Ce trist cuvintele răsună
în gongul vechilor crispări!
Nu-mi place noaptea fără lună
şi viaţa luată în răspăr.

Cîntec de dor

Petale mari de umbră ca de nuferi,
sub vîntul înserării, înstelat,
şi tu, amice suflet care suferi
cu depărtări şi dragoste-ncrustat.

Lumini de giaţă, flori de vis în tine
ca-n tainice culise-ncremenesc.
Răzbate ale pleoapelor cortine
doar dorul – mare, simplu, omenesc.

Apostrofă

Ei, suflete, de ce te minţi
pe vechi şi ruginite strune?
Ţi-s cîntecele prea cuminţi
şi visurile prea nebune.

Priveşti cu ochii prea lucizi
amurgurile, noaptea, zorii
şi prea adesea te ucizi
în vorbe mari şi derizorii.

Sterilitate

Hîrtia albă-i un deşert
torid şi vast şi fără oază.
În faţa ei cu-amar şi groază
întregul suflet mi-l deşert.

Cu buza arsă de o sete
pe care n-o ştiui nicicînd
mă pomenesc ades zăcînd
în faţa albelor caiete.

Circ

Sub vasta boltă de cristal
noi doi sîntem un simplu număr.
Atîta: umăr lîngă umăr
într-un frenetic salt mortal.

Şi barem unul de-ar fi teafăr
din circul ăsta trist şi-absurd
tot aş mai izbuti să zburd
cu o nădejde în luceafăr.

Accident banal

Ceaţa-i o imensitate vagă:
la răspîntii nici un semafor.
Mai apăs pe accelerator,
dar maşina nu mai e întreagă.

Doar motorul sumbru-şi mai îngînă
geamătul astmatic şi abrupt:
încă o aripă s-a mai rupt
şi-au zburat claxon, volan şi frînă.

Romanţă desuetă

Tăcute rame de lumini
în care vreau să mi te feric
cu ochii mari, de întuneric,
cu buze arse, ca de spini.

Tăcute rame de-asfinţit
în care vreau să ardă veşnic
ca o văpaie într-un sfeşnic
un trandafir neofilit.

Coşmar

Pantera din coşmar, urlînd,
şi-ascute colţii pe tocilă
să şi-i înfigă fără milă
în circumvoluţiuni, pe rînd.

Aştept tăcut să-mi sară-n creier,
să-mi muşte năluciri şi vreri,
la fel ca mîne sau ca ieri,
şi-apoi tot vidul să-l cutreier.

Cuplet

Bararibumbara!
Te doare fruntea.
Bararibumbara!
Şi ruptă-i puntea.

Bararibumbara!
Ai vrea să urli
Bararibumbara!
din vîrful turlii.

Inutilităţi

Candorile sînt inutile
la vîrsta părului rărit,
iar zîmbetele de copile
le-ngropi în vis, le-azvîrli în mit.

Şi, totuşi, nu-i păcat de viaţă
să te ascunzi de-atîtea ori
în gravităţi de suprafaţă
uitînd umilele candori?!

Trecere

Pecetea buzelor de jar
pe fruntea mea-i o tristă rană
şi zboară anii în zadar
ca orice nălucire vană.

Şi uneori mă simt apus
ca soarele-n abisul zării.
Doar cîte-o rază-arunc în sus,
arteziană a pierzării.

Somn liric

Palavre vagi cu clinchet spelb de cupe
mi se aştern zburdalnice sub pastă
şi în amurg îmi zboară trist din ţeastă
un semafor de trefle şi de cupe.

Mai ard solemn pe ultimele ruguri
şi dorm adînc în noaptea fără oase
cu visele mustind de prea mulţi struguri –
iar somnul nimeni nu mi-l mai descoase.

Privirea

De ce privirea ta amară
mă clatină şi mă-nfioară?

De ce privirea ta de umbre
mă amăgeşte-n ceţuri sumbre?

De ce din somnul meu besmetic
nu pot privirea să-ţi deretic?

De ce spargi bolta nopţii mele
cu ochii tăi de vis şi stele?

Stare de seară

Amurgul genelor de smoală
pe-un soare prăbuşit în hău.
În suflet patima răscoală
tot ce e bun, tot ce e rău.

Un spulber vast de stele brune
pe bolta aspră-n asfinţit
ca nişte aurite prune
dintr-o livadă de grafit.

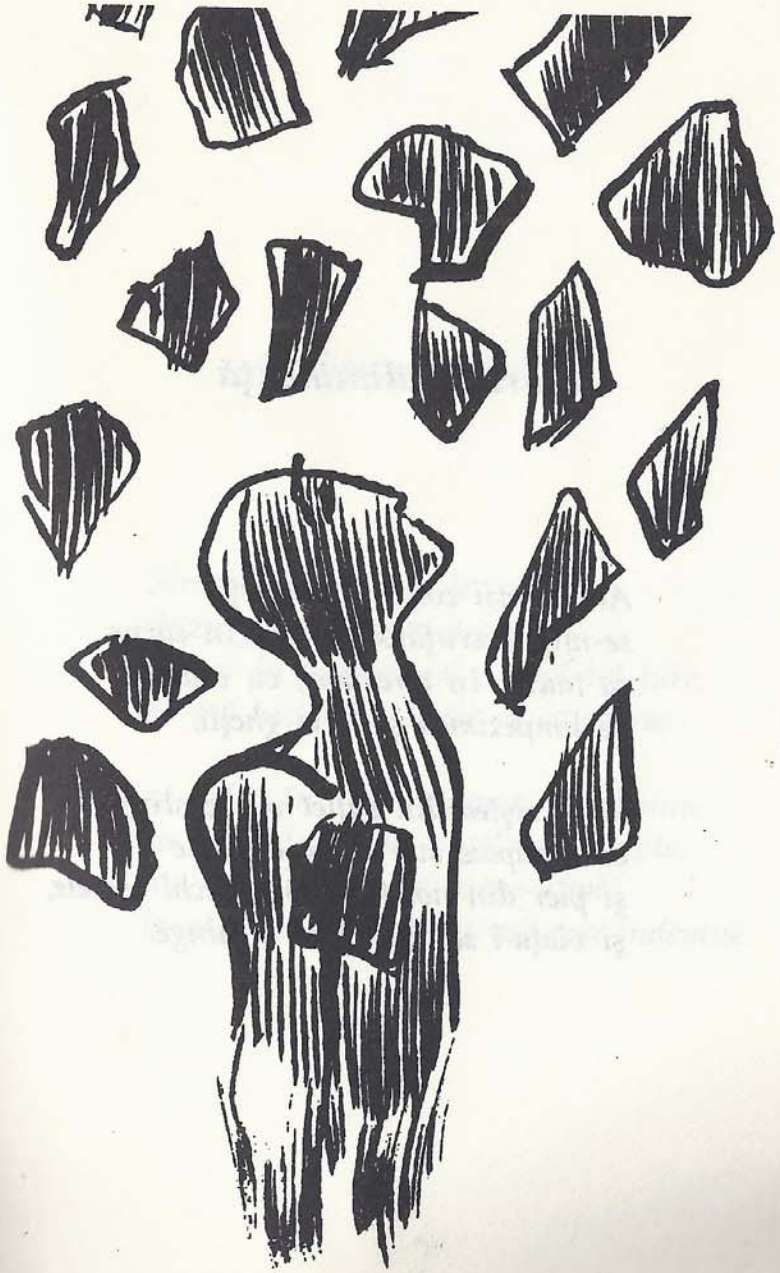

Stare de dimineaţă

Amăgitorii colţi ai dimineţii
se-nfig necruţători şi reci în carne
ca taurii, în toreadori, cu coarne
de limpezimea şi tăria gheţii,

iar vraiştea din suflet mi se stinge
ca o văpaie sub obroc de stele
şi pier din noi fantasme, vechi castele,
şi viaţa-i săltăreaţă ca o minge.

Antigeometrică

Sînt conuri, piramide, poliedre,
iluzii geometrice şi pure,
ce vor în dimensiuni să mă tot fure,
să mă închidă-n lecţii ex cathedrae,

să-ngheţ în forme limpezi şi solemne
ca un cadavru-ntr-o solemnă criptă,
iar inima, adînc în carne-nfiptă,
la nici un zbor să nu mă mai îndemne.

Sfîrşit sideral

Enorma barză de metal
mi-a filfîit cu aripi mari pe creier
şi-n ritmul ei sacerdotal
pornit-am lanul stelelor să-l treier.

Rămas schilod, şi orb, şi surd,
mă mai anin de umbra unui astru.
Năucitor de-absurd
mor spînzurat de un frunziş albastru.

Ditiramb I

Ciorchinii plini de soare mi i-am rupt
din via adevărurilor vaste,
cu ei pornit-am un urcuş abrupt
spre piscuri care nu vor să adaste.

Nici o fantomă, fie ea de fum,
şi nici un vifor, fie el de ghiaţă,
nu pot să mă întoarcă de pe drum,
nu pot să mă gonească, viu, din viaţă.

Ditiramb II

Trăind în timp vom fi mai tineri
decît ţîşnind din timp afară:
vom şti ce-i marţi, ce-i joi, ce-i vineri,
vom şti ce-i iarnă şi ce-i vară.

Trăind în timp vom şti geneza
uraniului din fundul minei,
trăind – dar numai cu viteza
speranţelor şi a luminii.

Stăpîn (Ditiramb III)

La casieria timpului vin mulţi
să-şi încaseze avansuri, tantieme.
Sînt printre ei copii, imberbi, adulţi,
versaţi în imne, ode sau blesteme.

Doar eu în umbră liniştit rămîn
şi în învălmăşeală nu mă-nghesui.
Mă simt cumva pe epocă stăpîn
căci fiecare vreme-şi are-alesu-i.

Eu (Ditiramb IV)

Sînt cerul, sînt pămîntul, sînt umbra, sînt lumina,
sînt marea, sînt uscatul, sînt frunza şi sînt pomul,
sînt Arctica-nghețată, America şi China,
sînt cosmosul, sînt frunza, dar mai ales sînt omul.

Sînt vulturul, sînt rîma, sînt soarele, sînt luna,
sînt rîsul, sînt durerea, sînt piscul şi sînt norul,
sînt viața şi sînt moartea, sînt inima nebuna,
sînt carnea-nfrigurată, dar mai ales sînt zborul.

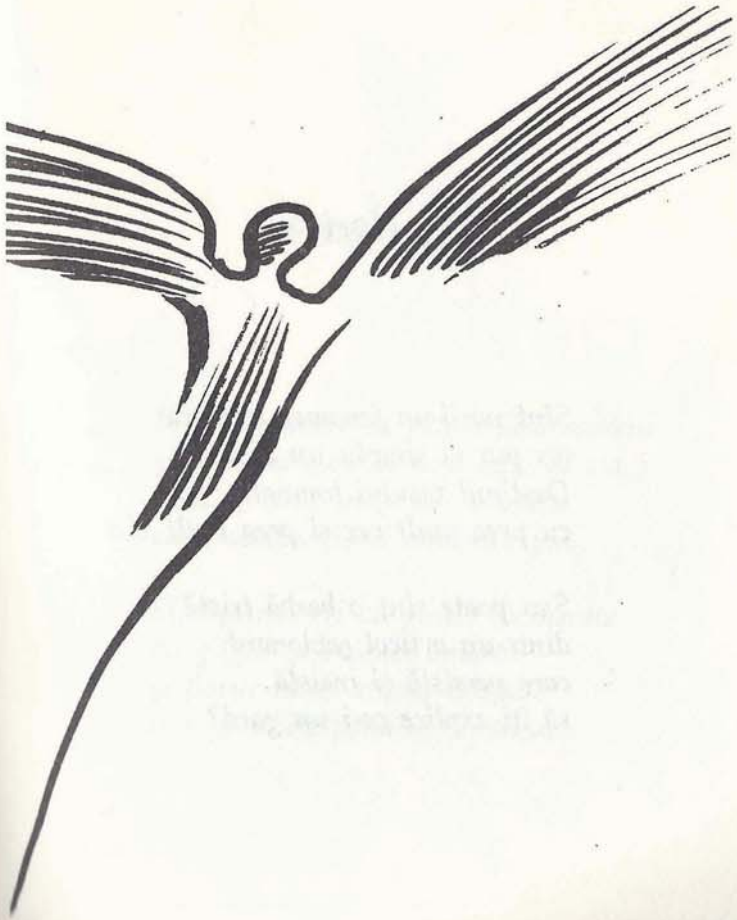

Nori

Sînt norii-un fenomen climatic
ori pur şi simplu un destin?
Destinul visului tomnatic
cu prea mult cer şi prea mult vin.

Sau poate sînt o barbă tristă
dintr-un articol şablonard
care persistă şi insistă
să îţi explice ce-i un gard?

Primăveri

Sînt primăveri cu ziduri fără oameni
şi primăveri cu oameni puşi la zid,
încît îţi vine viaţa s-o asameni
cu-n obelisc ţîşnit avid din vid.

Sînt primăveri cu străzi incinerate
cu gîlgîit şi zvîcnet amărui –
şi florile răsar atunci crispate
din spasmele pămîntului tehui.

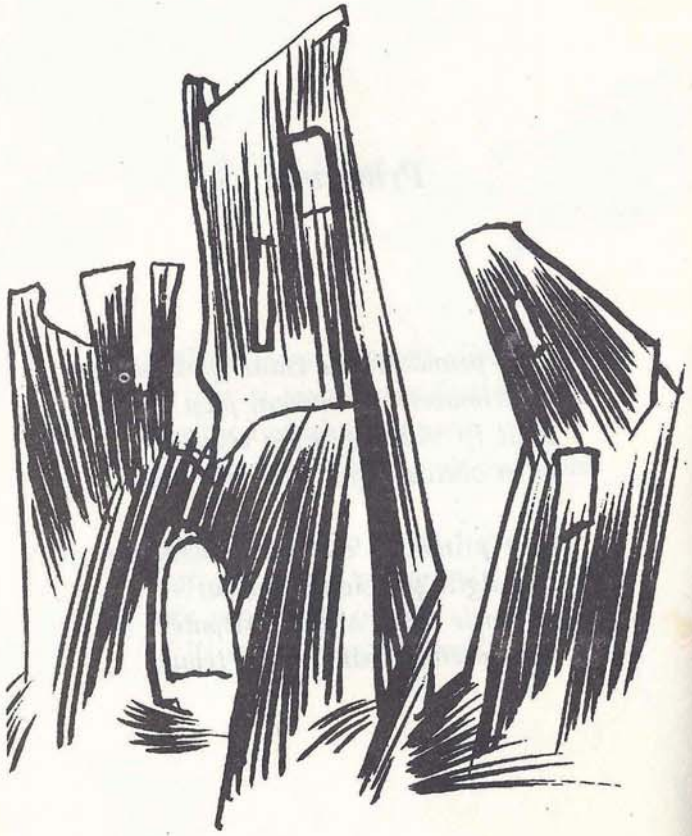

Romanţă I

Un zîmbet – o stea în amurg
şi noaptea din nou mi-este plină
de orele care se scurg
ca stropi sclipitori de lumină

Şi simt c-aş zbura pînă-n astre
călare pe-al visului murg,
pe murgul speranţelor noastre...
...Un zîmbet – o stea în amurg.

Romanţă II

Un arc de lumină peste inima mea
ca un arc de triumf peste-ntreaga planetă
şi din nu ştiu ce lujer ţîşneşte o stea
ori spre cosmos un sclipăt tîrziu de rachetă.

Veacul nostru e veacul fără minuni,
numai eu trăiesc ceasul minunii supreme
cînd şi cerul e-un arc de triumf peste lumi,
cînd şi dragostea-i arc de triumf peste vreme.

Romanţă III

Da, inima e-un fulger fără capăt
pe vasta boltă-a trupului uman.
Din norii grei şi rodnici se adapă
şi sparge brusc al zărilor liman.

Dar inima-i şi floare de lumină
spre soarele iubirii fremătînd,
cu lujer, cu corolă, cu stamină
smulgîndu-se din jugul de pămînt.

Romanţă IV

Un cîmp, un cer, o apă, o lumină
cum n-au fost niciodată-n jurul meu
şi-n inimă o unduire lină –
sonor şi vast şi dulce curcubeu

E-un vifor alb de crini involţi în mine,
un roşu uragan de trandafiri,
un zbor lucid spre bolţile senine,
spre-ntreg cuprinsul necuprinsei firi.

M-aş tăvăli-ndelung prin iarba crudă,
m-aş îmbăta în nesfîrşitul clar
şi aş striga spre patru zări s-audă
tot universul dragostea-mi de jar.

Un cîmp, un cer, o apă, o lumină
cum n-au fost niciodată-n jurul meu
şi-n inimă o bucurie plină –
sonor şi vast şi dulce curcubeu.

Lavă

La unii conştiinţa-i un cuptor
pe care dorm într-o eternă iarnă,
năpraznicele geruri nu le vor,
nici neaua peste inimi să se cearnă.

La mine conştiinţa-i un vulcan,
erupţii mari şi clocote afunde,
un zbucium fără istov, inuman,
şi lava care urcă să scufunde.

Arşiţă

O arşiţă teribilă pe lume,
cu apele secate de pîrjol,
şi-n suflet vînturile fără nume,
uscate, dure, dau ocol în gol.

Aş vrea să văd lucirea stelei mele
pe cerul vast al nopţii şi torid,
dar au pierit miriadele de stele,
fîntîni secate prefăcute-n vid.

Febră

Amarul clipei cenuşii
mai poate încă să mă-ngîne
c-un gînd ce încă nu-l rostii,
cu vorbe aspre şi păgîne;

mai poate să-mi sădească-n trup
o febră neagră, dură, gravă
de care nu pot să mă rup
nici cu pumnal, nici cu otravă.

Viteză

Pe pista cerului căzut
o frunză-şi ia eliptic zborul
precum adesea, ţipăt mut,
şi-nalţă trupul reactorul.

Chiar şi simbolul vechi şi pur
pe care-l ştiură şi aezii,
în zbuciumul nebun din jur,
trăieşte patima vitezii.

Rădăcini

Nu, nici o lacrimă nu doare
ca bucuria de o zi
şi nici o splendidă ardoare
nu are magica valoare
a clipei cînd te vei trezi.

Nu, nici un zbor nu te avîntă
ca trainicele rădăcini;
nici o pasiune nu cuvîntă
cu o vigoare mai fierbîndă
ca un buchet tăcut de crini.

Ordin

Am pus de ieri să se deretice
toate vulcanele eretice,
să se dezghioace din cratere
orice urmă de zbatere.

să se împrăştie pe cîmp, precum oasele
lavele, prăpăstioasele,
să se prefacă toate piscurile tainice
în nişte paşnice ceainice.

Ciudatele întrebări

Care spaimă
mă tot umblă
ca un cozoroc de umbră?

Care faimă
mă apasă
ca nămeţii de pe casă?

Care astru
mă tot ninge
cu fulgi negri de funinge?

Ce dezastru
mă omoară
ca-ntr-un măciniş de moară?

Spaimă

E-o vehemenţă-n fiece tăcere
şi-o timorare-n fiece cuvînt
şi febra grea din mine mă tot cere
sub vorbe prăbuşit ca-ntr-un mormînt.

Şi n-am pe lumea asta nici o arcă
să-mi mîntuie vreo vorbă de potop,
decît hîrtia mată, tristă, bearcă
în care cotidian mă tot îngrop.

Conflict

Sînt bolnav de timp cum o meduză
e bolnavă veşnic de ocean.
Sînt înfipt în timp ca o ventuză
şi de la un timp nu mai m-amuză
rolul ăsta grav-contemporan.

A trăi în lună sau în soare,
numai nu în clipe, zile, luni,
numai nu-n teribila strînsoare
a acestei pulberi muritoare.
Poate chiar la casa de nebuni...

Montană

Munte peste munte peste munte
şi sub ei biet omul prăbuşit,
fără de putinţă să înfrunte
asprul şi tectonicul lor rit.

Temeri tulburi, grave, ancestrale
trec fiori prin creieri şi prin trup
cînd acolo, jos de tot, la poale
cîte-un trăznet urlă ca un lup.

Monotonie

Tristeţi oneste, calde şi cuminţi,
ca nişte vase pe un aragaz;
nimica să te scoată brusc din minţi,
smulgîndu-te din veghe şi răgaz.

O curgere de lene vag, în gol,
cu clipe ordonate-n rafturi largi
şi-n jur nici un vîrtej sau rostogol
în care ţeasta tragic să ţi-o spargi.

Nocturnă cu lună

Dragostea ca ploi de toamnă
curge trist pe jghiabul lunii
şi cuminte te îndeamnă
să-ţi închizi în cuib lăstunii,

să nu-i laşi a nopţii pradă,
să nu piară printre bezne –
prăbuşire grav-neroadă
cu tăceri legaţi de glezne.

Iarnă incertă

Cea mai teribilă iarnă
e-atunci cînd nimic nu rămîne,
nimic nu vrea să se-aştearnă
sub ceruri hirsute, păgîne,

Cînd totul se spulberă-n vifor,
nălucă informă şi vastă,
iar fulgii de negură fi-vor
un chip de topită locastă.

Peisaj cu tranşeie

Soarele orb de primăvară
mă-ncercuieşte în tranşeie iară,
tranşeia mea de vise măcinate
la moara de cruzimi şi voluptate.

Eu mi-am săpat-o cu-o lopată veche,
greu mistuit de-amărăciuni şi streche
m-au inundat durerile şi apa
suindu-mi crucea şi-adîncindu-mi groapa!

În oglindă

Miresme albe, stoluri moi
din zări de neguri mă-mpresoară
şi un lăuntric, vast război
cu vieţi trăite într-o doară.

Obrazul bucălat şi roz
se-neacă palid în oglindă.
Funingine şi chinoroz
prin adîncimi de ochi colindă.

Întîmplare

Un general obez şi taciturn
s-a prăbuşit aseară dintr-un turn
drept într-un vas nocturn.
Morala:
Fii diurn!

Schimb în natură

Uruguayul tot şi Argentina
le-aş oferi şi azi pe-o simplă glastră
vag nălucită, transparent albastră,
să-mi dăruiască din adînc lumina.

Brazilii noi şi vechi Estramadure
le-aş da uşor, ca pe-un coltuc de pîine,
numai de-aş şti că-atît îmi va rămîne:
în inimă o boare de pădure.

Sentimentele

Sentimentele – haine de seară –
le croim după ultima modă
pe-o măsură absurd de comodă:
manechine rigide de ceară.

Sentimentele – fracuri solemne –
le purtăm la recepţii de gală
cu-o fervoare mimetic-egală
risipită în gesturi şi semne.

Un fel de nemurire

Holeră, ciumă, bubă neagră,
tuberculoză şi pelagră
şi sifilis, ba chiar şi rîie,
nimic nu poate să mă mîie
ca să deviu din viu momîie.

Nu-i nici o boală-ncrîncenată
să poată lesne, dintr-o dată,
să surpe hoitul ăsta mare
într-un coşciug de-ncinerare
şi-apoi să-l spulbere în zare.

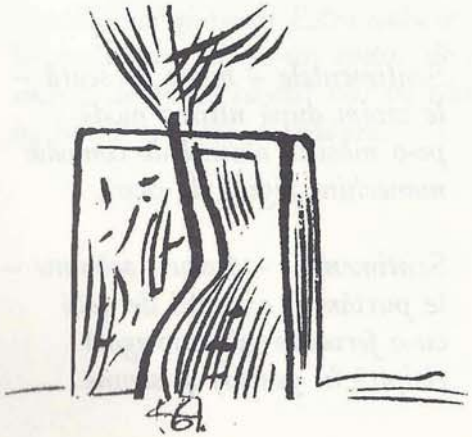

Sărmană avuţie

Hambarul nopţii este plin
de gemete şi de păcate
şi-i zăvorît ca un destin
cu ale zorilor păcate.

Hambarul nopţii este gol
de bucurii şi linişti roze
şi-n jurul lui dau vag ocol
lirisme seci şi terne proze.

Microdezgust

În sîngele meu sînt prea multe glucide
şi prea puţine molecule lucide
(ar putea fi şi-un titlu de rubrică
niţel perversă, niţel lubrică).

M-asurzesc mult prea des cu romanţa lor muzele
(dacă nu vrei să crezi, stai aici şi auzi-le),
nu mă lasă s-ascult ale străzilor haose
explodate la umbră de vaste block-hause.

Pasageri de seară

Între două peroane de gară
se-ntîlnesc pasagerii de seară,
între cinci fluturări de batiste
şi vreo zece surîsuri cam triste.

Se aprind undeva semafoare,
un buchet a rămas făr-o floare.
Tot mergînd fără noimă prin gară
pasagerul de seară
a călcat o petală murdară.

Concerto grosso

Se execută fără pauze.
Solist: un monoton şi grav oboi,
la umbra steagurilor fără cauze,
pe-asfaltul pătat de noroi

Din cînd în cînd o răguşită orgă
sporovăieşte cu un clarinet
despre cadavrul transportat la morgă
direct de la banchet.

Rashomon

Nu ştiu prin ce sinistră poartă
paşii de aburi mă tot poartă,
nu ies şi nici nu pot să intre,
sînt ici, sînt colo şi sînt printre.

E-o viaţă transplantată sub pervaze
şi năclăită într-un sos de raze,
de parcă totu-ar curge în perfecte zoaie
şi nimeni n-ar mai vrea să se-nmoaie.

Timp

Vai, steaua nopţilor perverse
ce singură în univers e!
şi umbra zorilor, fugară,
cum moare pe-un peron de gară!

Lumina zilei cum se stinge
cînd mîna gîndului o-atinge,
iar timpul, timpul cum mă-ncurcă
cu mersu-i legănat de curcă!

Agonică

Ne despărţim cu fiecare gest
de-o aspră, netrăită tinereţe
şi-ncinerăm acelaşi sumbru lest
sub ale lespezilor suprafeţe

şi ne-nvîrtim prin vastul cimitir
de mari cavouri şi de simple racle
bînd toată zeama neagră din clondir
cu inimi sfîrîind ca nişte facle.

Atentat

Mafia din sîngele meu
atentează la roze fațade,
dinamitează liniști neroade
și poza de puhav Anteu.

Mă trezesc deseori cu o bombă
explodînd, nevăzut, sub statui,
iar apoi, în vîrtejul tehui,
comode iluzii sucombă.

Banchet

Alte zile sub același soare
ori alt soare peste-aceeași zi.
Nopțile, mari ghețuri călătoare,
singurele nu m-or putrezi.

Rupte de lumina albă-n două,
visele în noapte se-ntregesc,
bînd uitări din cupa lunii, nouă,
la al astrelor banchet regesc.

Bruegel

Masacrul inocenţilor e-n toi
cu şuier de securi şi de topoare
şi moare-n fiecare dintre noi
un inocent şi-o brumă de candoare.

Se stinge vag în cerul mut şi gol
un strigăt năucit ca o stafie
şi-aducem fiecare un obol
masacrului de nevinovăţie.

Rapt

Alintul zilelor obscure
vrea seva toată să mi-o fure,
bojocii, doi, să mi-i extragă –
în mine, trist, să nu mai ragă,

iar inima să mi-o detune
ca pe o rocă de cărbune,
să coacă-n golul de tristeţe
doar nişte mere pădureţe.

Patinaj

Patinăm pe uscat.
Lunecăm pe pămînt ca pe gheaţă.
Doar o dîră lăsăm într-o viaţă
şi-obosim de atît lunecat.

Patinăm în văzduh.
Arabescuri, parabole, cercuri,
într-o luni, într-o marţi, într-o miercuri,
şi le ştergem cu ultimul duh.

Socoteli

Cu doi ori doi şi cinci ori opt
şi trei plus nouă, doi plus zece,
o viaţă minţile mi-am copt
şi boala asta nu mai trece.

Voi putrezi de mult în lut
sub anotimpuri călătoare
şi veţi vedea cum au crescut
din mine un abac şi-o floare.

Linişte tulbure

O linişte asemeni unui lac
în care toate patimile tac
şi-o osteneală grea de oase moi
alene putrezite în noroi.

Un lînced şi putregăit acord
de oameni care suferă de cord
şi care se înăbuşă de astm
la cel mai vag, nevinovat sarcasm.

Frunze

Morţii nu învie nici în mine,
morţii nu trăiesc nici în memorie,
morţii sînt zvîrliţi de mult şi bine
în canalul trist numit istorie.

Frunzele fac umbre-autumnale
pînă cînd căderi ireversibile
le aruncă-n funduri de canale –
vise totdeauna imposibile.

Nostalgie simplă

Minunile au fost şi nu mai sînt:
s-au irosit, fluide, sub pămînt
ca vechile izvoare resorbite,
ca neîndeplinitele ispite.

S-a risipit şi aura de basm
într-un sirop de roze şi sarcasm,
de parcă n-ar fi existat vreodată
minunea tainică şi nepătată.

Ciuperci

Ciupercile vărgate, multiforme
s-au înălţat din mlaştină, enorme,
şi au cuprins în umbra vastă, densă
o arie de suflete imensă.

Ciupercile atrag în umbra dulce
pe-oricine vrea-n uitare să se culce,
pe toţi acei ce smulg din ei frămîntul
şi vor să fie una cu pămîntul.

Eterna haimana

Cît de bine se pricep golanii
să tot scuipe-n jurul lor grijanii
şi pe mîncătorii trişti de stridii
să-i înece-n bale de invidii.

Cîte suflete de haimanale
nu se spînzură de macarale
fără să se plîngă, să se caine,
sub un cer de zboruri şi de taine.

Exces de alb

Dimineaţa cu-albii dinţi mă roade
pînă-n carnea viselor neroade
şi-şi înfige albele măsele
ca un şiş cu vesele prăsele.

Prea senin, prea alb, prea inefabil,
prea strălucitor şi prea afabil
şi-un răgaz prea limpede în noapte,
fără năluciri şi fără şoapte.

Ţipăt mut

Mi-am prins adînc un deget în canat
şi sufletul l-am prins în crăpătură,
iar ţipătul stupid de torturat
l-am tăvălit agonizat prin gură,

şi ochiul ofilit de-atît privit
s-a năclăit cu sosul de privelişti
şi nu mai vede fumul risipit
şi nici înlăturatele oprelişti.

Indiferenţă

De firul de păianjen mă agăţ,
scandînd un vers solemn, absurd şi lubric
şi lumea o ameninţ cu un băţ
voind să fac pe inamicul public.

Nu mă priveşte lumea ca dement,
nu mă trezeşte lumea cu vreo palmă.
Cu ochiul fără pic de sentiment
se scurge lîngă mine mornă, calmă.

Ancestrală

Nocturnul fulger căptuşit cu blană
– vast animal întors pe dos –
îşi zvîrle arcuirea diafană
spre leatul 2000 de la Cristos.

Incendii de-o secundă jumătate
în mine astăzi încă mai răsar
ca-n organismele de vertebrate
celula primului protozoar.

Fapt divers

Dricarul chel s-a însurat
cu-o fată de zarzavagiu:
şi-a pus boşarii la murat
sub vrejii putreziţi tîrziu.

Şi fost-au veseli şi sătui,
şi-au tras un lung-prelung chiolhan
pîn'la lăsata secului
cînd a fugit cu-n căpitan...

Romanţă

Tristă duminică,
lungă şi cinică,
largă şi lîncedă,
vastă şi rîncedă.

Colţii urîtului
din vîrful rîtului
rod frumuseţile
pe toate feţele.

Ceva despre cîntece

Mariana bretona
din cîntecul lui Mac Orlan
şi-a dat examenele la Sorbona
cu profesorul Jean Paulhan.

Şi toate cîntecele-adolescenţei
cu măştile de aer, translucide,
îşi dau examenul prezenţei
la aceleaşi instanţe academic-rigide.

Adormire

Timida-nghiocare a naturii,
şi-a străvezit ritmatele opale
şi plopii şi-au sculptat în ape nurii,
şi pleoapele adună somnu-n poale.

E-o refulare albă de solfegii
în sunetele stinse, buciumate –
şi mi-au murit în sînge tuaregii
cu piei de abanos întinse, mate.

Optică

Geneza amăgirilor e-n noi,
în clipa care-n sînge se dilată,
în flascul altruism de oase moi,
în a privirii ceaţă idioată,

în lenea diluărilor din nări,
în febra depravărilor posace,
în veşnic zgomotoasele gargări,
în tot ce ne mîhneşte sau ne place.

Un prag al uitării

Dinamica iluziilor moarte
mai poate încă somnul să ni-l poarte
pe un tărîm de bucurii neroade
cu pomii năruiţi sub grele roade.

Şi ieri, şi azi, ba poate chiar şi mîine
m-oi amăgi cu untul uns pe pîine
şi voi uita de soarele din sînge
pe care galaxiile-l vor plînge.

Întrebări în amurg

Zevzecă posesiune, trist cutremur,
de unde te-ai iţit rînjind stupid,
din ce zenit împurpurat de vremuri,
din ce pleoape fumegînd a vid?

Cu ce înegurate zări de iarnă
ţi-ai adăpat nevoia de-absolut,
şi ce mister al morţii se răstoarnă
în osînditul nostru început?

Ulise

Cu gustul de naramze-n gură
mi-am potolit setea la briză
plutind pe-a zorilor banchiză,
adulmecînd coasta ligură

şi din durerile atroce
n-a mai rămas decît o spuză
amarnic răzbătînd pe buză
într-o icnire fără voce.

Ergo

Amprenta unor dubii certe
pe dinamismele inerte
şi-un gust sălciu de viceversa
iscat pe buza mea, perversa.

Savante analfabetisme
şi constipări cu false clisme,
iar în final un rut extatic
între-o ciacîră şi-un lunatic.

Lecţia de balistică

Bisturiul serilor abrupte
iar a prins din ţeastă să se-nfrupte,
vene şi artere să-mi deznoade
într-un joc de fulgerări neroade

şi-năuntru să-mi catapulteze
un obuz de teze şi-antiteze
care să arunce-n aer totul
ca să nu mai fac pe idiotul.

Glas din copac

Limbutul gîngav din còpac
mi-a îngînat un zvon opac
că nu ştiu cine, nu ştiu unde,
ar vrea în mîzgă să m-afunde.

Se agăţase printre crengi
cu nasturele de la trenci
şi mă boscorodea subţire
că n-ar strica să-mi ies din fire.

Tizi

Bolizi stavrizi
solizi, avizi,
guvizi placizi
livizi lucizi,
ăşti indivizi
stupizi, perfizi
să-i tot divizi
pînă-i ucizi
şi să-i vomiţi
ca pe omizi.

Ceas

Tiranică însingurare
de ceas abrupt şi urgisit,
şi stelele sînt tot mai rare,
şi cerul tot mai răvăşit.

Obsesiile curbilinii
din cioburile de oglinzi
în orb cortegiu de Erynii,
singurătate, le perinzi.

Demon bun

O, Vassago, o, Vassago, o, Vassago,
soarta-mi de ratare tu dezleag-o
şi-nfăşoar-o-n magice inscripţii,
şi înalţ-o cît eucalipţii.

O, Vassago, o, Vassago, o, Vassago,
mediocra-mi zbatere tu neag-o
şi mă smulge din robia ceţii,
şi mă fă să gust din viaţa vieţii.

Spulber

E iarăşi creierul o-nvolburare
în care, ca-n celulă, m-am închis.
E iarăşi cerul plin de zodii-amare
în care mă zidesc, înalt abis.

E iarăşi prăbuşirea mea fecundă
în care mă înalţ pe-un fir sordid.
E iarăşi dezlegarea de secundă
în care clopotesc în van şi-n vid.

Rugă-imprecaţie

Ce tristă noapte mi-ai adus pe buze,
cu tot amarul stelelor-meduze,
cu tot nămolul norilor de turbă,
cu tot ce-n mine şi pe cer se surpă.

Ce tristă zi mi-ai zornăit sub creştet,
cu tot frunzişul răvăşit şi veşted,
cu tot cortegiul zdrenţuit de vise,
cu tot noianul de aripi ucise.

Dor

Sînt troienit de dor ca un copac
şi-n asfinţituri crengile-mi desfac
spre limpezile vise de Biharii
prin care alerga-mi-aş telegarii.

Ca un pămînt de dor sînt cotropit,
pe care pluguri l-au arat, în mit,
sub bolţile toride să rodească
în marea germinaţie cerească.

Bizara hămeseală

Am devenit articlier abulic
şi timpul cu durere mi-l înfulic
în ritmuri hămesite de asalt
pe ăst tărîm sau, poate, celălalt.

M-am scufundat în ciorba de cuvinte
făcute doar stomacul să-l alinte
şi tăvălesc adesea prin stomac
cuvintele cu sare sau cu mac.

Suspectele metamorfoze

Timidele încrîncenări
zburlite furtunos pe nări
se-mpotmolesc ades pe buze
asemeni flascelor meduze.

Pateticele izbucniri,
grav convertite în icniri,
pe coală-ades se subţiază,
devin petale în amiază.

Hienă

Freneticul duh al iubirii ucise
mai calcă pieziş peste timp, peste vise;
prin mine şi noapte abrupt aiurează
cu gîngavu-i şuier de iasmă şi piază.

Astmaticul duh al corolelor moarte
mai urcă spre noi din afund, de departe,
ne-mproaşcă privirea cu zălude vedenii
năpustite spasmodic din coşmarul hienii.

Miasme

Involtele miasme apatride,
de vreme zăvorîte în firide,
mi-ngemănează nopţile cu zorii
ca apa bulbucată-n jgheabul morii.

Fetidele miasme ignorate
în năluciri de zdrenţe şi păcate
adapă-n veci sălciile salive
scuipate peste antica Ninive.

Fascinaţie

Materii seci şi grijulii obiecte
se spînzură de bolţile abjecte
şi-n salturile lor parşiv-mortale
m-au fascinat cu prăbuşiri totale.

Din răscolirea marilor religii
au mai rămas în mine doar vestigii –
iluzia bizară-a unor trepte
spre care nimeni nu vrea să se-ndrepte.

Naufragiu

Mă prăbuşesc în ape fără fund
în care disperările mi-ascund,
atrase de învolburări tiranic
ca într-o scufundare de „Titanic".

Se zbat pe luciul apei plante moi
ca fluturarea unui păr vîlvoi,
o nălucire-a vechilor ravagii
iscate de atîtea naufragii.

Poem lunatic

Pe viscerale socluri mă înalţ
cînd grei coturni în asfinţit încalţ,
iar destrămarea pînzelor de ceaţă
m-aduce brusc cu luna faţă-n faţă.

Ne contemplăm solemn-provocator,
apoi în aburi calm mă înfăşor
şi-o fac să-şi piardă albele conture
în umbra zămislită de pădure.

Soldatul obosit

Mi-e inima obosită ca un adevăr
sau ca un soldat
tîrît în prea multe bătălii,
zadarnice ca toate bătăliile
şi triste ca toate bătăliile,
irositoare de nădejdi ca toate bătăliile,
pierdute ca toate bătăliile.

Acvariu

Prin tulbure acvariu înotăm
ca printr-un anotimp al neputinţei
şi-ades ni se întîmplă să uităm
de unde sîntem, cine ni-s părinţii.

Ne amăgim că ştiu de noi şi sorii
şi că trăim în cosmicul ecou,
dar asfinţim în pragul aurorii,
cînd se retrag tramvaiele-n depou.

Ambalaj

Orbirea zgrunţuroasă şi severă
anunţă parcă un sfîrşit de eră,
iar geana de lumină din adînc
ne fulgeră ca pintenu-n oblînc.

Sub asfinţit de leşuri şi noroaie
o lună sîngerie se îndoaie
ca ambalajul unui hîrb murdar
primit de nicăieri nicicînd în dar.

Aridele troiene

Vin trist îngîndurate din trecut
senzaţii ca-ntr-o prismă de ivoriu
de cînd eram un biet necunoscut
pîn-am ajuns un gazetar notoriu.

Se-aşează peste mine troienit
ca într-o iarnă-a lumii şi a vieţii
un răpciugos şi vulnerabil mit
din nava grea cu care car nămeţii.

Timpul care doare

Există clipe care curg
în infinitul din amurg.
Există ore care mor
sub soarele năucitor.

Există ani care apun
precum clăbucul de săpun.
Există ore care trec
ca într-un nesfîrşit înec.

Ninge pe meninge

A convinge e-a învinge,
a respinge e-a împinge,
a atinge e a stinge,
a încinge e a ninge
pe meninge.

Penitenţă

Sancţiunea nălucirilor bizare
m-aruncă dintr-o zare-n altă zare
ca-n zori cu luna să mă prăbuşesc
sub orizontul trist şi pămîntesc.

Şi nu găsesc mirifice refugii
nici în lunecătoarea umbră-a rugii,
nici în patetice păreri de rău.
Mă mistuie mereu acelaşi hău.

Năluci

Căruntul apogeu de crunte steaguri,
trist sumeţit sub răvăşiri de praguri,
îşi strînse-nfrigurările în ghioc
ca într-un joc de lume şi noroc,

iar limbile de foc de pe răsade,
zvîcnind sub zdreanţa nopţii care cade,
se-nverşunează într-un zvîcnet grav –
icoană grea a unui veac bolnav.

Înec

Timid aprinse, lămpi pe întuneric
şi-adună zvîrcolirile în noi
şi mistuie tot orizontul sferic
făcînd din el o roată de noroi.

Atît de tulburi ape mă inundă
încît mi-e greu să mă agăţ de-un pai
sub steaua năclăită şi imundă
care şi ea e numai un pospai.

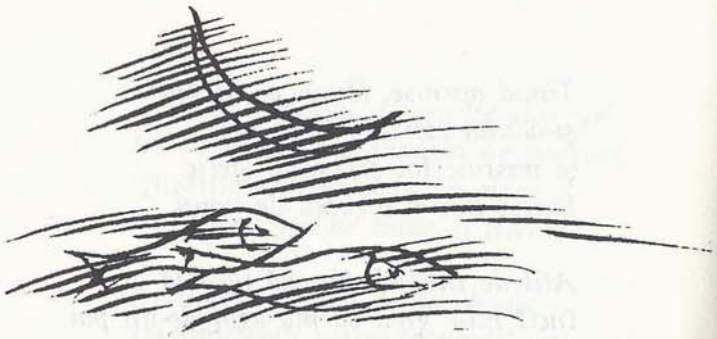

Chipuri şi tîlcuri

Glasul

Acolo, pe Sinai,
cînd Moise dăltuia în a eternităţii piatră
– pătruns pînă-n adîncul fiinţei sale omeneşti
de cutremurătoarea voce a Dumnezeirii –
necruţătoarele şi veghetoarele Porunci,
se plămădea pentru întreaga omenire
Temelia,
acel pe veci indestructibil fundament
al edificiului moral.

De-atuncea Israel purtă prin lume,
în marea, dureroasa, rodnica sa răspîndire,
aceste mereu nestinse stele de veghe
la destinul omenirii,
această necuprins impunătoare
şi patetică strajă
a aspiraţiei de-a fi
şi a rămîne OM.

Legea divină
ne străjuieşte de atunci
pe fiecare dintre noi
în orişicare clip-a zilei
şi a nopţii
ca stîlp de foc al conştiinţei,
iar spiritul uman e veşnic viu
prin DECALOG.

Cartea

Tu, Carte-a lumii
şi a vieţii,
tu, Carte-Lume,
Carte-Viaţă,
întruchipare a eternităţii
şi-a clipei,
a umanităţii
şi a omului,
a vieţii
şi a morţii.
Tu, Carte veşnică,
tu, Carte-a necuprinsei înălţări,
tu, Cartea veacului de început şi de sfîrşit,
tu, Biblie a sufletului meu.

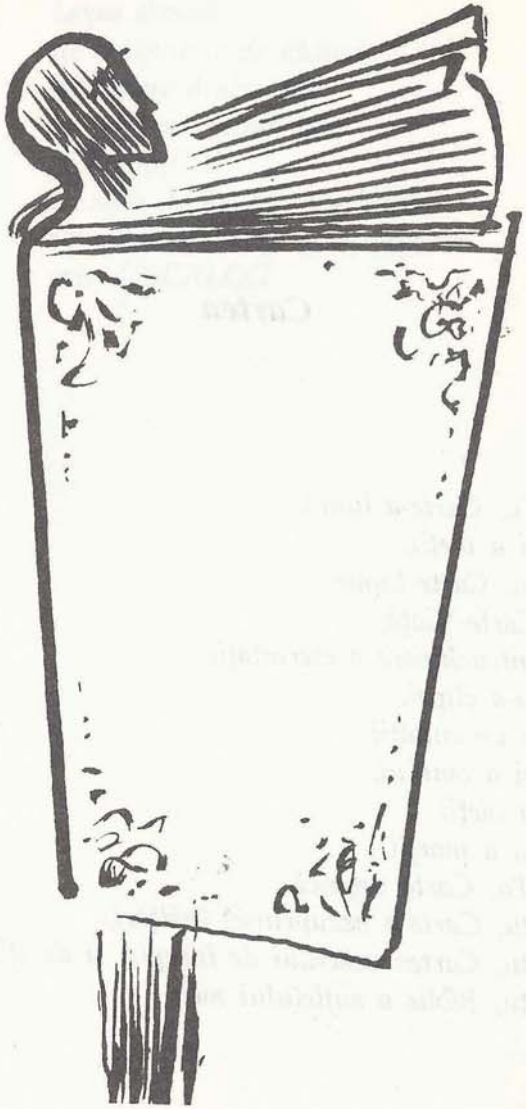

Din aprigul, scînteietorul tău cuvînt
s-a dăltuit zidirea fără de sfîrşit,
patetica iluminare
a spiritului omenesc
în zbuciumul şi-n răvăşirea sa adîncă
pentru a pune un dăinuitor zăgaz
în calea patimii
şi-a urii.
Tu, Carte-a năzuinţelor umanului
spre marea, nesfîrşira armonie.

Psalm despre psalmi

Nepotolita sete de-nălţimi,
de strălucire, puritate, veşnicie,
de tot ce-i drept, frumos şi bun,
tu, Psalm, cîntare-a treptelor luminii!
Cîntare-a năzuinţei de a fi
mereu şi-ntotdeauna şi-n tot locul întru Domnul.
Din mîna ta deschisă către noi
se satură şi sufletul şi trupul.
Tu, Psalm al vieţii şi-al eternităţii,
tu, închinare pe o strună nevăzută,
tu, muzică a sferelor fără sfîrşit,
ţie încerc nimicnicia mea să ţi-o închin.

Psalmodie-sonet

Pe àripi de fervori şi de extaze
se-nalţă către cer o psalmodie
şi-o boare de lumină-n zări adie
peste-un crepuscul năruit sub raze.

Spre duhu-n veci izbăvitor îmbie
sonora ţesătură de turcoaze
din flori-năluci învăpăiate-n vaze
de sunete ţîşnind ca apa vie.

E-o boltă arcuită peste noi
din stele ce se-nvolbură puhoi
şi blînde ploi simfonic ne-mpresoară.

Din glasul ce ridică imn ceresc
izvoare, rîuri, fluvii împletesc
o lume zămislită-ntîia oară.

În fiecare

*

Există-n fiecare ființă gînditoare,
în fiece făptură care simte,
o sinagogă proprie,
un altar personal,
o Arcă-a Legii doar de el ştiută.
Pe sacrul talger al credinţei
unii aruncă doar surplusuri,
alţii depun oboluri fără vlagă,
doar cei umili
şi netrufaşi,
şi-ncrîncenaţi în sacra lor credinţă,
se dăruiesc pe ei întregi
Cerului Etern
prin rugă
şi prin cîntec,
prin tot ce au mai bun în viaţă:
viaţa,
viaţa însăşi.

*

În fiecare dintre noi trăiesc,
legaţi indisolubil între ei,
dar despărţiţi prin sîrmele
ghimpate
ale firii,
un prinţ
şi-un cerşetor.
Un ins cutreierat de vanitate,
grimat cu fardul
poftei de mărire,
nefericit cînd nu-l plesneşte-n faţă
cu cravaşa
vreo maiestate de carton,
deoarece el însuşi se înşeală
cu titluri gîdiloase şi părelnice.
...Şi-un ins în zdrenţe,
cu chipul răvăşit de ridurile
cruntelor înfometări,
cu ochii năclăiţi
de putrefacţia mizeriei colcăite,
cu trupu-ncovoiat
sub tristele poveri de cîrpe vechi.
Da, da, mister Twain,
sarcasmul tău de-un veac o ştie:
în fiecare dintre noi
trăiesc un prinţ şi-un cerşetor.

*

Există-n fiecare dintre noi
un Figaro etern şi imuabil,
un vagabond năstruşnic,
giumbuşlucarul fără leac,
care trăieşte-ntr-o perpetuă persiflare
a tot ce e mofluz şi încruntat,
a tot ce e nătîng, zevzec, scălîmb,
a tot ce urgiseşte omul şi-l trişează
cu vorbe şi cu fapte-ntunecate,
încetul cu încetul ucigîndu-l
şi metamorfozîndu-l în nimic.

Există-n fiecare dintre noi
un înşelat şi un înşelător,
un trist amestec
de Figaro şi Almaviva,
de Bartolo şi Cherubin,
bărbier şi conte,
şarlatan şi cavaler,
totul prea bine distilat
în magicul creuzet ce se numeşte
om.

Dăruiri

Cînd poeziei muzica i-a dat
un timp al sfîşiatelor clamări,
un timp al patimilor îndelung durute,
un timp al înălţărilor vibrante,
un timp în care omenirea se revarsă,
un timp al naşterii şi-al morţii,
un timp al ordinei şi-al haosului,
atuncea poezia-a devenit
muzică.

Şi-atunci cînd muzicii poezia i-a dăruit
un spaţiu-al vieţii fără margini,
un spaţiu al naturii gînditoare,
un spaţiu-nconjurat de nori şi vise,
un spaţiu de explozii îngheţate,
un spaţiu zgîlţîit de întrebări fără răspuns,
un spaţiu-al şoaptei şi al strigătului,
atuncea muzica a devenit
poezie.

Arie desuetă

Rodolfo cîntă lui Mimi,
Cavaradossi Floriei Tosca,
şi Radames Aidei,
şi don José lui Carmen,
şi Almaviva Rosinei,
şi Des Grieux lui Manon Lescaut,
şi-atîţi eroi atîtor eroine,
atîţi tenori atîtor primadone,
o singură arie cu sute de variaţiuni,
o arie banală,
desuetă,
acelaşi „te iubesc" multiplu repetat
pe diferite tonuri,
în felurite moduri.

De mult această omenire cinică, dezabuzată,
ultralucidă
te-ai aştepta să se fi plictisit
de aria naivă,
perimată,
atîta de neroadă-n candoarea ei,
cu patimă rostită.
Şi totuşi...
Şi totuşi...
În fiecare seară,
în zeci de săli de operă din lume,
printre pleoape adumbrite de rimel,
se prelinge cîte-o lacrimă
cînd Radames îi cîntă Aidei:
„Celesto, te iubesc!"

Umbra

E lîngă Hamlet mereu,
ocrotitoare, ameninţătoare,
patetică, adesea hohotind
de plîns, de rîs, de toate laolaltă,
blestem îmbolditor,
răvăşitor întru luciditate
şi-ntru dilemă, veşnică dilemă
între trăire şi pieire.

E lîngă fiecare dintre noi,
ca o anatemă pedepsitoare
pentru eterna noastră inocenţă,
pentru adînca noastră resemnare
şi pentru neputinţa de-a vedea,
de-a ne vedea
precum sîntem
şi pentru lipsa tristă de voinţă
de-a ne cunoaşte în oglindă.

E lîngă el, e lîngă tine, lîngă mine
şi ne preface zilnic
în cîte-un Hamlet
plăpînd, răzbunător,
blajin, năpraznic
şi veşnic întrebîndu-se: a fi?...

Mica sirenă

În pragul Copenhagăi,
străvechiul port danez,
acolo unde valurile marelui ocean
se tot lovesc de stînci ca nişte aprige ciocane,
acolo,
ca un simbol
al liniştii, al păcii şi al gingăşiei,
al luminozităţii şi mărinimiei
ţîşneşte brusc
din ape-nvolburate
Mica sirenă
a lui Andersen.

Simbòl al Copenhagăi,
simbòl al Danemarcei,
ea însoţeşte veşnic pe drumeţii,
pe mateloţii cei cutezători,
pe toţi acei care iubesc
mîndria cutezanţei
întruchipată în înaltele catarge.
De cînd a apărut pe lume magul Andersen,
de cînd din rada Copenhagăi ne priveşte
Mica sirenă cea surîzătoare,
în Danemarca pare-se că nu mai e
nimic putred,
iar Hamlet doarme fără de nelinişti
la Elsinor.

Fericitul

Nepot al înţeleptului Nathan al lui Lessing,
pe numele său adevărat Moses Mendelsohn,
tu, Felix muzicianul,
descendent al epocii luminilor,
tu însuţi iluminare solară,
eruptă din jerbe de sunete dăltuitoare de frumos,
tu, nobilă întruchipare sonoră
a darurilor de suflet ale neamului
din care face parte Regele-Psalmist,
ţi-ai zămislit din suntele statuia
pe care ai lăsat-o la răspîntia inimilor înfrăţite.

Flux nesfîrşit de raze
strălumînînd cu-mbelşugare orizontul,
întregu-ţi univers de cîntec
descinde dintr-o muzică a sferelor
născută-n biblice psalmodii
şi răspîndeşte-n jur
iradieri de bine şi frumos,
tu, Felix – fericire plăsmuită-n cînt.

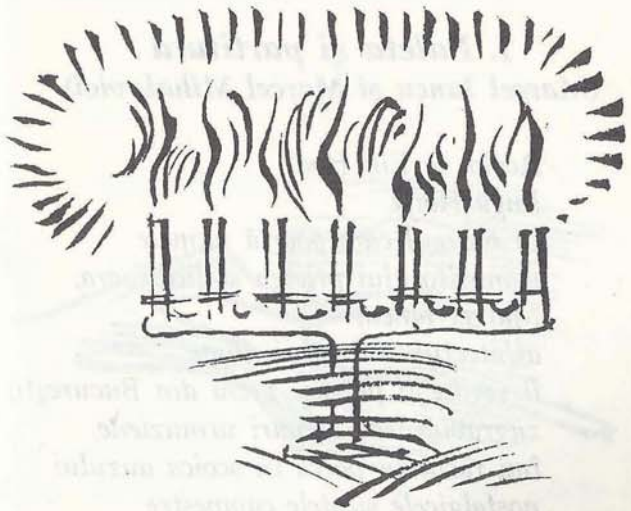

Cinci evrei români

I. Paleta şi partitura
(Marcel Iancu şi Marcel Mihalovici)

Acolo, la Ein Hod,
lîngă Haifa,
în muzeul care poartă numele
nemuritorului prieten al lui Tzara,
Marcel Iancu,
arhitectului al cărui nume
îl regăseşti pe case vechi din Bucureşti,
zugravului de chipuri urmuziene,
îmi răsunau parcă în scoica auzului
nostalgicele suntele campestre
din Bărăganul nostru românesc
plămădite din doruri şi melancolii
de celălalt Marcel, Mihalovici.

Fii ai seminţiei biblice,
primiţi cu inimă de frate
aici, între Carpaţi şi Dunăre
şi între dulcile coline transilvane,
şi pe întinsuri de Bugeac,
şi-n Ţara Fagilor din nord,
ei au simţit
şi-au fost mereu
fii credincioşi ai unui plai
al oamenilor între oameni.

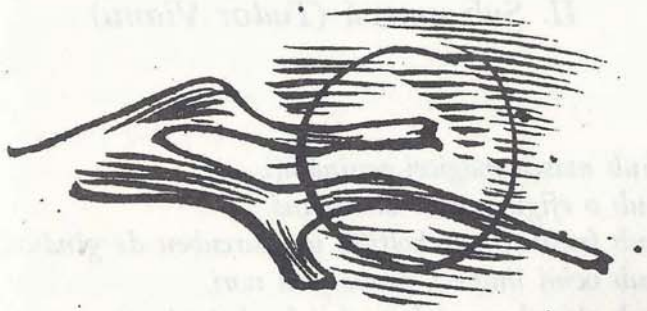

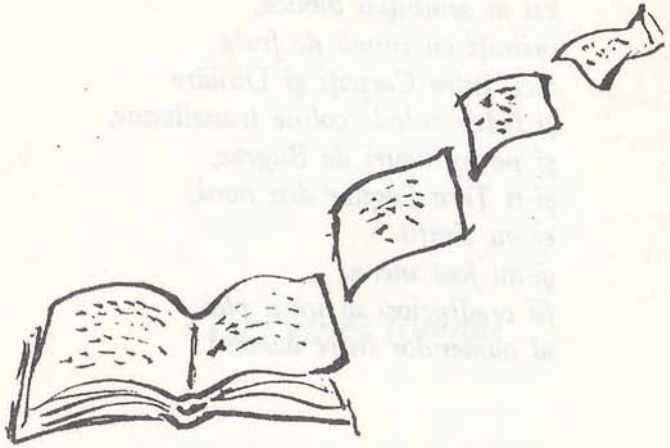

II. Sub mască (Tudor Vianu)

Sub masca magicei seninătăţi,
sub o efigie mereu olimpiană,
sub fruntea nalt boltită, un curcubeu de gînduri,
sub ochii limpezi, parcă fără nori,
sub chipul parcă împietrit în distanţare –
o, cîte patimi greu ţinute sub obroc,
cîte dureri înăbuşite în abise fără capăt,
cîte melancolii surghiunite în adînc,

cîte răscolitoare răvăşiri
şi cîte-nvolburări zvîcnit ţinute-n frîu,
o, cîte revărsări de suferinţe nerostite
şi cîte zbuciume ascunse de priviri...
Sub masca magicei serenităţi,
ca sub un lac de linişti aparente,
revoltele se-ngemănau adesea cu elanurile –
totul tăinuit
precum un crater de vulcan
îşi pune stavilă erupţiilor nimicitoare
în numele supremei armonii.
Sub masca împăcării cu sine şi cu lumea
se zvîrcolea o veşnică neîmpăcare...

III. Amintire cu Fredy (Alfred Mendelsohn)

În vara lui 1942, într-o zi de august
cu cerul copleşit de un plafon de nori zăpuşitor,
cu umbre palpitînde
cutreierînd ameninţător oraşul
(eram în plin război şi zilnic
plecau vagoane cu ostaşi îngenuraţi
spre Cotul Donului,
plecau vagoane de vite cu evrei
spre Transnistria de lut şi spaime),
într-o zi de august, cum spuneam, în '42,
cu soare crud ce potopea necruţător cartierul,
cu foamea bîntuind ca o urgie uliţele dogorîte,
în ziua aceea de august, zic,
în subsolul unui bloc cenuşiu de pe strada Olari,
prin ferestrele abia întredeschise,

printre perdelele grele
ca nişte pleoape de insomnii,
l-am zărit pe vărul meu, Fredy,
pe bucălatul Fredy Mendelsohn.
Era o umbră doar din ce fusese
cîndva prea dolofanul căpitan,
dirijor de muzică militară,
fiul unchiului Leon, fost prim violonist
la Filarmonică şi în orchestra Operei Române,
iubitul colaborator al lui Enescu.
Cum ziceam, în clipa aceea rotofeiul Fredy,
devenit, neverosimil, doar o umbră
din ceea ce fusese,
îşi punea pe el absent o haină mult prea lăbărţată
şi se pregătea de o ciudată plecare.
Cînd am vrut să intru-n curte spre-a le face,
în marea mea naivitate juvenilă,
o vizită cu totul inocentă,
soţia lui Fredy mi-a făcut un semn,
prin abia întredeschisa perdea,
să nu m-opresc, să îmi continui drumul.
Abia atuncea am zărit în faţa casei o sinistră,
neagră dubă de la Siguranţă
şi lîngă ea doi poliţişti în civil.
Timp de cîteva luni nimeni nu l-a mai văzut
pe bucălatul, dolofanul Fredy.

IV. Ultima oră (Mihail Sebastian)

Într-o amiază cenuşie de mai ploios,
într-o primăvară bizar autumnală,
un camion turbat, dezlănţuit, descreierat
s-a năpustit pe-un trotuar bucureştean
şi-a retezat o viaţă, un destin,
spirala unei desăvîrşiri.
Ziarele au relatat a doua zi
în neutre chenare de doliu
că a murit un scriitor şi-un cărturar,
autor al cărţii... şi-al romanului... şi-al piesei...
în timp ce se-ndrepta
să îşi deschidă cursul universitar
despre cine altul decît Honoré de Balzac...
Peste cîteva luni,
la Teatrul Naţional din Bucureşti,
sala Studio,
s-a prezentat ultima sa piesă încheiată.

Toţi din sală ştiau că, de fapt,
ultima oră de reprezentaţie
avusese loc
în acea amiază ploioasă de mai
cînd jocul de-a vacanţa
din oraşul cu salcîmi
s-a curmat prin cel mai absurd accident
şi – cum spunea marele său prieten, Camil –
a căzut din cer
cea mai tulburătoare
stea fără nume
şi fără noroc
a literaturii române.

Clipe şi clape

(Poeme într-un vers)

*

Şi aş putea să fiu... Şi nu mai sînt

*

Din paradisu-acestei Dumnezeiri bolnave...

*

Sub soarele greoi şi puhav...

*

*

Un paratrăznet dubios şi galeş...

*

Tensiunea nemiloasei primăveri...

*

Un cer de purpură şi elegii...

*

*

Rotit într-o spirală efemeră...

*

Pantagruelicul festin al minţii...

*

Tîrît agale, univers cretin...

*

*

Egloge nerostite se aud...

*

O, tristele migraţii solitare...

*

Timpul ca formă-a neputinţei mele...

*

*

Subtila măsluire de euri şi de vid...

*

Imberbul şi dulceagul rit al verii...

*

Mătănii răsfirate, nătînge constelaţii...

*

*

Pe marginile clipei fumegînde...

*

Durerile se dor de unul singur...

*

Ne despărţim de alţii – şi de noi...

*

*

Provizorat mirific al uitării...

*

Trăim alert, murim agale...

*

Subtilităţi de-o clipă, banalităţi de-un veac...

*

*

Impasul ce ne guvernează pasul...

*

Te vezi mereu în invizibila oglindă...

*

Între aceste sumbre eternităţi de-o zi...

*

*

Inflații genuine de vagi demitizări...

*

Un grav popas la umbra orei...

*

Și unde este ceasul potrivirii?

*

*

Bezmetic, doar neplînsul mă îneacă...

*

Cruzimi blajine, violenţe blînde...

*

Torida-ncrîncenare de răvăşeli crispate...

*

Loc pentru poemul scris de cititor

Cuprins

Cântece şi ţipete 5
Dans 6
Nopţi 7
Unde? 9
Îngheţ 10
Zori 11
Şoapte 12
Răsărit 13
A şaptea zi 14
Lespezi 15
La un vestigiu 16
Cîntec de dor 17
Apostrofă 18
Sterilitate 19
Circ 20
Accident banal 22
Romanţă desuetă 23
Coşmar 24
Cuplet 25
Inutilităţi 26
Trecere 27
Somn liric 28
Privirea 29
Stare de seară 30
Stare de dimineaţă 32
Antigeometrică 33
Sfîrşit sideral 34
Ditiramb I 35
Ditiramb II 36
Stăpîn (Ditiramb III) 37
Eu (Ditiramb IV) 38
Nori 40
Primăveri 41
Romanţă I 43
Romanţă II 44
Romanţă III 45
Romanţă IV 46
Lavă 48

Arşiţă 49
Febră 50
Viteză 51
Rădăcini 52
Ordin 53
Ciudatele întrebări 54
Spaimă 57
Conflict 58
Montană 59
Monotonie 60
Nocturnă cu lună 61
Iarnă incertă 62
Peisaj cu tranşeie 63
În oglindă 64
Întîmplare 65
Schimb în natură 66
Sentimentele 67
Un fel de nemurire 68
Sărmană avuţie 69
Microdezgust 70
Pasageri de seară 71
Concerto grosso 72
Rashomon 73
Timp 74
Agonică 75
Atentat 76
Banchet 77
Bruegel 78
Rapt 79
Patinaj 80
Socoteli 82
Linişte tulbure 83
Frunze 84
Nostalgie simplă 85
Ciuperci 86
Eterna haimana 87
Exces de alb 88
Tipăt mut 89
Indiferenţă 90
Ancestrală 91
Fapt divers 92
Romanţă 93
Ceva despre cîntece 94
Adormire 95
Optică 96
Un prag al uitării 97

Întrebări în amurg 98
Ulise 99
Ergo 100
Lecţia de balistică 101
Glas din copac 102
Tizi 103
Ceas 104
Demon bun 105
Spulber 106
Rugă-imprecaţie 107
Dor 108
Bizara hămeseală 109
Suspectele metamorfoze 110
Hienă 111
Miasme 112
Fascinaţie 113
Naufragiu 114
Poem lunatic 116
Soldatul obosit 117
Acvariu 118
Ambalaj 119
Aridele troiene 120
Timpul care doare 121
Ninge pe meninge 122
Penitenţă 123
Năluci 124
Inec 125

Chipuri şi tîlcuri 127
Glasul 129
Cartea 131
Psalm despre psalmi 134
Psalmodie-sonet 135
În fiecare 136
Dăruiri 139
Arie desuetă 141
Umbra 143
Mica sirenă 146
Fericitul 148
Cinci evrei români (Marcel Iancu, Marcel Mihalovici, Tudor Vianu, Alfred Mendelsohn, Mihail Sebastian) 150
II. Sub mască (Tudor Vianu) 152
III. Amintire cu Fredy (Alfred Mendelsohn) 154
IV. Ultima oră (Mihail Sebastian) 156

Clipe şi clape (Poeme într-un vers) 159
Loc pentru poemul scris de cititor 171

ISBN 973-553-028-1

Tehnoredactare computerizată şi procesare imagini:
***Glykon SRL** – tel/fax: 211.00.27.*

Tiparul executat la
S.C. „HELICON" BANAT S.A.
1900 Timişoara, Calea Aradului 1
ROMÂNIA

2000

132

Cartea de poezie a unui intelectual care trăiește de o viață în miezul prozei gazetărești

Victor Bârlădeanu • Orologiu scufundat

VICTOR BÂRLĂDEANU

EVENIMENTUL

OROLOGIU SCUFUNDAT